

Секція: Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

**Дослідження внутрішніх та зовнішніх загроз в контексті формування системи безпеки діяльності підприємств**

**Міщук Ольга Віталіївна**

кандидат економічних наук,  
доцент кафедри економіки підприємства, фінансів та фінансово-економічної безпеки

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Сучасний розвиток України та суб'єктів її господарювання потребують не тільки розробки науково обґрунтованої державної політики у сфері безпеки, пошуку ефективних заходів для її забезпечення в усіх сферах, а й визначення загроз діяльності підприємств, установ, організацій [6, С. 46].

Загрози в діяльності підприємства висувають нові вимоги до побудови та організації діяльності систем їх безпеки. Водночас безпека як процес забезпечення стану захищеності суб'єкта господарювання від різноманітних внутрішніх і зовнішніх загроз гарантує найбільш продуктивне використання ресурсів підприємства і досягається шляхом гармонізації та взаємоузгодження інтересів підприємства з інтересами суб'єктів у часі та просторі [7, С. 25]. Рівень економічної безпеки підприємств залежить від того, наскільки ефективно керівництво і спеціалісти, зокрема, менеджери, спроможні уникнути можливих загроз та ліквідувати шкідливі наслідки окремих негативних складових зовнішнього і внутрішнього середовища. Також щоб уникнути загроз і ризиків система безпеки повинна використовувати сучасні технології та методи активної протидії всім потенційним загрозам [1].

Серед основних загроз діяльності підприємств можна визначити інформаційні, правові, господарські порушення, політичні й соціальні загрози, неможливість визначення реального стану безпеки підприємства та корупцію [2]. Найбільш поширена класифікаційна ознака загроз – за джерелом виникнення, їх розрізняють внутрішні та зовнішні.

До внутрішніх загроз діяльності, які пов'язані з діями (умисними або необережними) співробітників підприємства можна віднести слабку організацію системи управління персоналом; слабку організацію системи навчання; неефективну систему мотивації; помилки у плануванні персоналу; зниження кількості раціоналізаторських пропозицій та ініціатив; відсутність або «слабку» корпоративну політику; неякісні перевірки кандидатів при прийомі на роботу.

Вище перелічені загрози можна нейтралізувати через формування в системі безпеки такої функціональної складової як інтелектуально-кадрова безпека, яка полягає у оптимізації структури персоналу, забезпеченні належного рівня кваліфікації працівників підприємства, ефективному управлінні кадровим потенціалом та ін. Сутність інтелектуально-кадрової безпеки полягає у забезпеченні сприятливого морально-психологічного клімату в колективі, високого рівня професійної підготовки та мотивації працівників, належного рівня соціального забезпечення та захисту персоналу підприємства [8, С. 22].

На нашу думку, з метою контролю якості діяльності персоналу підприємств доцільно використовувати систему об'єктивної оцінки цієї діяльності, яка є інструментом, що безпосередньо впливає на її ефективність. В цьому може допомогти найбільш розповсюджений і найчастіше використовуваний всіма корпоративними службами безпеки програмний комплекс «Стахановець», який реєструє всі дії працівників будь-якої установи, що має в своїй комп'ютерній мережі від однієї до сотні робочих станцій. За допомогою вбудованих звітів і багатофункціонального модуля онлайн-спостереження можна отримувати інформацію наскільки оптимально працівники витрачають свій робочий час або про наявність умисних негативних дій з боку персоналу [5, С. 51].

Щодо зовнішніх негативних загроз, то це дії, явища або процеси, які не залежать від волі і свідомості співробітників підприємства і тягнуть нанесення збитку. До зовнішніх небезпек належать: кращі умови мотивації у конкурентів;

переманювання персоналу; тиск на співробітників ззовні; зміни у зовнішньому економічному середовищі; потрапляння співробітників в різні види залежності; інфляційні процеси. Також у сучасних економічних умовах найбільшу загрозу для підприємств представляють конкуренти та контрагенти, вплив кримінальних структур, недоліки правової та економічної політики держави, а також шпіонаж у сфері комп'ютерних технологій і таке інше [1].

Всі ці негативні впливи зовнішнього середовища впливають на процеси всередині підприємства, в цілому, на його безпеку. Для захисту економічних інтересів підприємства потрібно поява принципово нової служби безпеки, основною метою якої повинен бути захист економічних інтересів від противоправних дій з метою забезпечення ефективності виробничо-господарської діяльності. Діяльність нової структури повинно ґрунтуватися на превентивній (попереджувальній) моделі, але якщо вплив загрози неможливо попередити, тоді слід мінімізувати заповідані збитки за допомогою моделі активного реагування [1].

Отже, безпека підприємств досягається шляхом проведення єдиної політики в галузі безпеки, системою заходів правового, організаційного і технічного характеру, з метою протидії загрозам діяльності та інтересам підприємств [3, С. 2] на основі принципів законності, адекватного сприйняття та оцінки ситуації, швидкості реагування, комплексності, ефективності.

### **Список використаних джерел**

1. Бойко Л.Г. Організаційні аспекти механізму управління фінансово-економічною безпекою будівельних підприємств / Л.Г. Бойко [Електронний ресурс] – Режим доступу: [eprints.kname.edu.ua/32129/](http://eprints.kname.edu.ua/32129/)
2. Дмитренко Ю. Опасности и угрозы предпринимательству / Ю. Дмитренко // Бизнес и безопасность. – 2012. – №1. – С. 39-41.
3. Дмитренко Ю. Опасности и угрозы предпринимательству / Ю. Дмитренко // Бизнес и безопасность. – 2012. – №2. – С. 42-44.

4. Козлов С. Организация комплексной системы обеспечения безопасности предприятия / С. Козлов // Бизнес и безопасность. – 2012. – №4. – С. 26-27
5. Кузнецов П. Вы работаете как стахановец? Вашу работу контролирует «Стахановец» / П. Кузнецов // Бизнес и безопасность. – 2013. – №5. – С. 49-56
6. Сащук Г. Інформаційна безпека в системі забезпечення національної безпеки / Г. Сащук // Бизнес и безопасность. – 2014. – №1. – С. 46-50
7. Ткачук Т. Безпека суб'єктів господарювання: системний аналіз / Т. Ткачук // Бизнес и безопасность. – 2012. – №4. – С. 22-25.
8. Ткачук Т. Безпека суб'єктів господарювання: системний аналіз / Т. Ткачук // Бизнес и безопасность. – 2012. – №6. – С. 22-25.